

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.377/2021/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke
Dr. Harangozó Attila, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2021. október 28.

Az ügy tárgya: csalás büntette és más bűncselekmények

Terheltek: I. rendű
II. rendű

Első fok: Nyíregyházi Járásbíróság, 18.B.563/2018/18., ítélet,
tárgyalás, 2019. június 5.

Másodfok: Nyíregyházi Törvényszék, 4.Bf.288/2020/5., ítélet,
nyilvános tárgyalás, 2020. szeptember 18.

Harmadfok: Debreceni Ítéltábla, Bhar.I.484/2020/7., végzés,
tanácsülés, 2020. november 30.

Az indítvány előterjesztője: az I. rendű és a II. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: az I. rendű és a II. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a csalás büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű és a II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Nyíregyházi Járásbíróság 18.B.563/2018/18. számú és a Nyíregyházi Törvényszék 4.Bf.288/2020/5. számú ítéletét, valamint a Debreceni Ítéltábla Bhar.I.484/2020/7. számú végzését hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Nyíregyházi Járásbíróság a 2019. június 5. napján meghozott 18.B.563/2018/18. számú ítéletével az I. rendű és a II. rendű terheltet az ellenük társtettesként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont] és 2 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmentette. Megállapította, hogy az eljárás során felmerült 121.252 forint büntügyi költség az állam terhén marad, továbbá kötelezte a magyar államot 130.000 forint eljárási költség megfizetésére.
- [2] Ügyészi fellebbezés alapján eljárva a Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2020. szeptember 18. napján meghozott 4.Bf.288/2020/5. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta akként, hogy az I. rendű és a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett csalás büntettében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont] és 2 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntettében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont]. Ezért őket egyezően - halmazati büntetésül - 1 év 4 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre és 250 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását mindkét terhelt tekintetében 2 év próbaidőre felfüggesztette, illetve megállapította, hogy a feltételes szabadságra bocsátásuk legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő nap. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét az I. rendű terhelt esetében 1.300 forintban, a II. rendű terhelt esetében 2.000 forintban határozta meg. Az I. rendű terhelttel szemben kiszabott 325.000 forint, illetve a II. rendű terhelttel szemben kiszabott 500.000 forint pénzbüntetés megfizetésére - egyezően - öt havi részletfizetést engedélyezett, és annak meg nem fizetése esetére rendelkezett átváltoztatásáról. Az I. rendű és a II. rendű terheltet egyetemlegesen kötelezte az 1. számú magánfélnek 21.850.000 forint kártérítés, és ezen összeg 2019. január 28. napjától a kifizetés napjáig járó kamatának, valamint 131.100 forint illeték megfizetésére. Ezt meghaladóan az 1. számú magánfél és a 2. számú magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította, illetve a 3. számú magánfél polgári jogi igényét elutasította. Az I. rendű és a II. rendű terhelttel szemben személyenként 2.175.000 forint erejéig vagyonekobzást rendelt el, továbbá rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, valamint az eljárás során felmerült büntügyi költségről. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [3] A másodfokú ítélet ellen bejelentett védelmi fellebbezések alapján eljárva a Debreceni Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a 2020. november 30. napján meghozott Bhar.I.484/2020/7. számú végzésével a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

II.

- [4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen az I. rendű és a II. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt - a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontját megjelölve - a másod-, illetve a harmadfokú határozat hatályon kívül helyezése, és az eljárást bíróságok új eljárásra utasítása érdekében.
- [5] Indokai szerint a harmadfokú eljárás alapját képező tényállás, amelyet a Nyíregyházi Törvényszék állapított meg, és a Debreceni Ítéltábla irányadónak fogadott el a harmadfokú felülbírálat során, több ponton is aggályos. A megállapításai ugyanis számos esetben iratellenesek, a rendelkezésre álló bizonyítékokkal ellentétesek, így - álláspontja szerint - nem szolgálhatnak az I. rendű és a II. rendű terhelt bűnösségét megállapító határozat alapjául.
- [6] Sérelmezte, hogy a jogerős határozat tényállása szerint a kölcsönök felvételére abból a célból volt szükség, hogy a kft. működőképes maradjon, amely cég valójában egy családi vállalkozás volt olyan személyek közreműködésével, akik megfelelő gazdasági ismeretekkel nem rendelkeztek. Szerinte számos, az eljárás korábbi szakaszában beszerzett ezzel ellentétes tartalmú bizonyíték igazolja, hogy bár a cégnek valóban voltak eleinte gazdasági problémái, azonban folyamatosan fejlődött, fejlesztett, korszerűsített és a terméket gyártotta.

- [7] Kifejtette, hogy a sértettek tisztában voltak pénzük rendeltetésével, és azon célokkal, amelyekre azokat fel kívánta használni az I. rendű és a II. rendű terhelt, így tehát megtévesztő magatartás az esetükben nem merült fel.
- [8] Kifogásolta a védő az igazságügyi könyvszakértői véleményt is, mivel szerinte az azt készítő szakértő nem rendelkezett a szükséges szakmai végzettséggel, így az bizonyítékként nem fogadható el.
- [9] Sérelmezte, hogy az ítélet tábla nem osztotta a védelem azon álláspontját, miszerint a kft. által gyártott, és szabadalmi szempontból levédett termék egyedinek tekinthető, és emiatt nem tartotta elfogadhatónak, hogy az I. rendű és a II. rendű terhelt magatartását e tekintetben is megtévesztőnek ítélte a jogerős határozatot hozó bíróság. Nem értett egyet a védő a tényállásban szereplő fedezetként felajánlott gyártó gépsor értékének a meghatározásával sem.
- [10] Hivatkozott arra, hogy az I. rendű és a II. rendű terhelt esetében nem állapítható meg a jogtalan haszonszerzési célzat sem. Álláspontja szerint akkor valósult volna meg csalás, ha az I. rendű és a II. rendű terheltek az összegek átvételét megelőzően elhatározták volna, hogy azokkal kapcsolatosan nem kívánnak elszámolni a sértettekkel. Mivel valamennyi rendelkezésre álló bizonyíték - a vallomások, illetve a társaság működésére vonatkozó okiratok - ennek az ellenkezőjét támasztja alá, ezért a magatartásukkal nem valósítottak meg bűncselekményt.
- [11] Az indítvány a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja - és a 608. § (1) bekezdés f) pontja - szerinti felülvizsgálati okot megjelölte, konkrét indok nélkül utalva arra, hogy az ítélet rendelkező része és indokolása teljes mértékben ellentétes. Mindezek alapján a megtámadott határozat hatályon kívül helyezését kérte.
- [12] A Legfőbb Ügyészség a BF.479/2021/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.
- [13] Indokai szerint a Be. 650. § (1) bekezdés a) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt a harmadfokú bíróság jogerős ügydöntő határozatának rendelkezése, illetve része ellen. Utalt arra, hogy a hivatkozott törvényi rendelkezés ugyanakkor a harmadfokon jogerőre emelkedett ítélet esetében sem korlátozza a felülvizsgálatot a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti valamely eljárási szabálysértés miatt.
- [14] Kifejtette, hogy a rendelkező rész és az indokolás azonban kizárólag akkor ellentétes, ha a büntetőjogi főkérdésekben ellentétes megállapítás vonható le a rendelkező részből és az indokolásból. Ilyen megállapítás a megtámadott határozat esetében nem tehető.
- [15] Álláspontja szerint az indítványnak a megjelölt eljárási szabálysértésre hivatkozása formai. A védő ehhez kapcsolódóan ugyanis egyetlen érvet sem fogalmazott meg, az indítványa tartalma szerint a másod- és a harmadfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetésének levonását, illetve az I. rendű és a II. rendű terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítását vitatja, amely ekként nem megengedett.
- [16] Hivatkozott arra, hogy az indítvány ezt meghaladóan is, részben az irányadó tényállás, részben az alapügyben eljáró bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységének vitatásán keresztül valójában az I. rendű és a II. rendű terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítását kifogásolja, valamint az irányadó tényállás elfogadása mellett is vitatja a csalás elkövetési magatartásának megvalósulását, és a jogtalan haszonszerzési célzat fennálltát. Az indítvány ezen része a Be. 648. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti felülvizsgálati oknak feleltethető meg.
- [17] A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint, mivel az ügydöntő határozat harmadfokon emelkedett jogerőre, ezért a Be. 650. § (1) bekezdés a) pont alapján - az indítvány tartalma szerinti, a Be. 648. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában meghatározott okból - a felülvizsgálat törvényben kizárt.
- [18] Mindezekre figyelemmel indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott jogerős határozatot hatályában tartsa fenn.
- [19] A védő a 2021. június 16-án kelt észrevételében kifejtette, hogy az I. rendű és a II. rendű terhelt nem követett el bűncselekményt, így az ítéleti tényállásban rögzített cselekményeket nem

valósították meg. Álláspontja szerint ezt számos esetben el is ismeri mind a Nyíregyházi Törvényszék, mind a Debreceni Ítéltábla határozatának indokolása, azonban ettől függetlenül a jogerős határozat olyan téves és iratellenes következtetéseket von le, melyek miatt ezzel - az igazolt tényekkel - ellenkező döntés meghozatalára biztosított magának lehetőséget. Előadta, hogy ezen eljárási szabálysértések orvoslására kizárólag felülvizsgálati eljárás során van lehetősége a Kúriának, ugyanis más rendes, illetve rendkívüli jogorvoslat nem áll az I. rendű és a II. rendű terhelt rendelkezésére.

III.

- [20] Az I. rendű és a II. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa nem alapos.
- [21] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, miszerint felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen van helye, és a jogerős bírósági határozatban rögzített tényállás alapulvételével, kizárólag a Be. 649. §-ban megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [22] A Be. 649. § (2) bekezdés a)-f) pontjaiban meghatározott valamely eljárási szabálysértésre hivatkozva a harmadfokú bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak lehet helye.
- [23] A felülvizsgálati indítvány a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában, illetve a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjában meghatározott eljárási szabálysértésre hivatkozott.
- [24] A Be. 649. § (2) bekezdése taxatíve felsorolja azon eljárási szabálysértéseket, amelyek felülvizsgálat alapjául szolgálhatnak. A d) pont szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.
- [25] A Be. 608. § (1) bekezdés f) pontja szerint abszolút eljárási szabálysértés, ha az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.
- [26] Ezen abszolút hatályú eljárási szabályszegés abban az esetben áll fenn, ha a bíróság a terhelt bűnösségének megállapításáról vagy felmentéséről kívánt dönteni, de a határozata indokolása a döntésével (a rendelkező résszel) össze nem egyeztethető, ellentétes tartalmú okfejtést tartalmaz.
- [27] Jelen ügyben ilyenről nincs szó.
- [28] A felülvizsgálati indítvány állításával szemben ugyanis a megtámadott határozat indokolása a rendelkező résszel nem ellentétes, ennél fogva a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálati ok rájuk nézve nem valósult meg.
- [29] Az I. rendű és a II. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa tartalmát tekintve valójában anyagi jogi okból előterjesztett.
- [30] A Legfőbb Ügyészség e körben kifejtett - az indítvány kizártságára vonatkozó - álláspontja helytálló.
- [31] A Be. 650. § (1) bekezdés a) pontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértésére hivatkozással ugyanis nincs helye felülvizsgálatnak, ha a jogerős ügydöntő határozatot a harmadfokú bíróság hozta meg. A harmadfokú eljárásra vonatkozó, és a Be. 618. § által szabályozott felülbírálat terjedelméből következően a harmadfokú bíróság eljárása során mindazon körülményeket vizsgálni köteles, amelyek az anyagi jog szabályainak megsértésre hivatkozással felülvizsgálati eljárás megindítását eredményeznék az első- vagy a másodfokú eljárásban jogerőre emelkedett ügydöntő határozat esetén.
- [32] Következésképpen jelen esetben az indítvány - az anyagi jog szabályainak megsértésére vonatkozó részében - a felülvizsgálat törvényben kizárt.
- [33] Az indítvány kifogásolta az eljáró bíróság mérlegelési tevékenységét, az igazságügyi szakértői vélemény elfogadását is.

- [34] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékértékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogszabály sérelme nélkül a kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.
- [35] Ennélfogva az indítvány az irányadó tényállást, mérlegelést támadó részében szintén törvényben kizárt.
- [36] A Kúria a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti olyan további felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt.
- [37] Ekként a Kúria a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

IV.

- [38] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [39] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2021. október 28.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Harangozó Attila s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő
BÉ